Daiva Jazbutytė

Tyrimai Klaipėdos universiteto teritorijoje, Herkaus Manto gatvėje 84

2013 m. gegužės–rugpjūčio mėnesiais KU teritorijoje, Herkaus Manto g. 84, vyko archeologiniai žvalgymai. Ši teritorija patenka į saugomą Klaipėdos miesto istorinės dalies (UK 22012) ir Kareivinių komplekso (UK 15844) teritoriją. Žvalgymai vyko 258 a dydžio teritorijoje, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų statybos ir rekonstrukcijos vietose. Esamose trasose buvo keičiamos elektros kabelio, šilumos tiekimo, vandentiekio ir kanalizacijos vamzdynai. Vidinio kiemo aikštėje buvo tiesiamas 1,1 km ilgio drenažas, kas 8 m kasant iki 1,5 m pločio, 1,5–1,6 m gylio tranšėjas. Iš viso iškasta 12 tokių tranšėjų (1 pav.). Taip pat iki 60 cm gylio buvo nuimamas asfaltas visoje aikštėje ir paviršinis gruntas.

KU vidinio kiemo aikštėje drenažo tranšėjų tiesimo metu trasose 1–3, 6, 7, 12 atidengti pastatų sienų ir pamatų fragmentai. Pastatai statyti iš 25x12x6,5 cm dydžio raudonos spalvos plytų (2 pav.). Pastatai preliminariai datuojami XIX a. viduriu – pabaiga pagal šiam laikotarpiui būdingas plytas ir mūrijimo techniką.

Tikrinant aikštėje iškastas žemes aptikta 1652(?), 1828, 1838, 1869, 1901, 1919–1921(?) m. monetų, pasaga, balnakilpė, glazūruotos keramikos fragmentų, žvakidės (lempos) dagtis (2 vienetai.), butelių stiklo fragmentų, gilzės, vinys ir kitokių geležinių dirbinių fragmentų.

Šilumotiekio tranšėjoje tarp BRIAI ir Gamtos ir matematikos mokslų fakulteto (toliau – GMMF) bei palei KU ūkinių pastatų V pusę buvo užfiksuoti tikriausiai tarybiniu laikotarpiu tiestų požeminių komunikacijų kanalai, kurių sienelės mūrytos iš vėlyvų raudonų plytų, o patys kanalai vietomis perdengti gelžbetonio plokštėmis. Šilumotiekio trasoje palei GMMF R pusę fiksuota buitinių atliekų duobė su XX a. datuojamais radiniais.

Elektros kabelio trasoje palei BRIAI pastato Š pusę atidengtas anksčiau čia buvusio grindinio iš tašytų lauko riedulių fragmentas. Tokio pat grindinio fragmentas buvo užfiksuotas ir

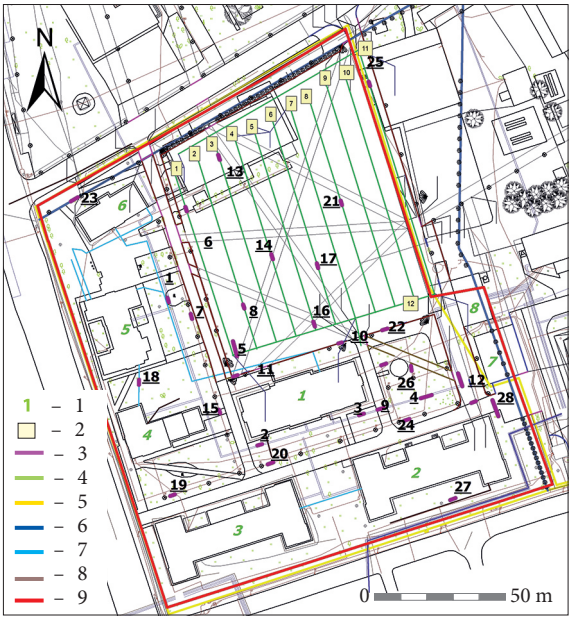

1 pav. Archeologinių žvalgymų situacijos planas: 1 – pastato numeris; 2 – drenažo trasos numeris; 3 – pjūvių vietos; 4 – drenažo trasa; 5 – elektros kabelio trasa; 6 – šilumotiekio trasa; 7 – vandentiekio trasa; 8 – buitinių nuotekų trasa; 9 – tyrimų vieta. D. Jazbutytės brėž.

Fig. 1. Situation plan of the surveyed site: 1 – building number; 2 – drainage route number; 3 – section location; 4 – drainage route; 5 – power cable route; 6 – heating line route; 7 – water line route; 8 – household sewerage route; 9 – surveyed site.

trasoje, einančioje palei BRIAI pastato V pusę. Nenustatytos paskirties galimai požeminių komunikacijų kanalo(?) pamatas / sienelė iš raudonos spalvos plytų užfiksuota elektros kabelio tranšėjoje palei KU leidyklos pastato Š pusę (3 pav.).

Vandentiekio trasoje už GMMF (palei P pusę) tarp iškastų žemių aptikta keraminių butelių dangtelių, kastuvėlis, glazūruotos keramikos fragmentų, raudonos spalvos plytgalių ir kitokių XX a. datuojamų radinių.

Archeologiniai žvalgymai, vykę KU inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų statybos, rekonstrukcijos metu, patvirtino istorinius duomenis, pagal kuriuos pirminis sklypo užstatymas datuojamas XIX a. pradžia – viduriu. Taip pat buvo užfiksuoti išlikę statiniai ir struktūros, nepažymėtos planuose ir žemėlapiuose. Tikėtina, jog žvalgyta aplinka gali būti datuojama ir ankstyvesniu laikotarpiu, remiantis aptikta XVII a. datuojama moneta.

The investigation on the grounds of Klaipėda University at Herkaus Manto St. 84

In 2013, a survey was conducted at utility line construction and reconstruction sites on the grounds of KU and the barracks complex (Fig. 1). The survey confirmed the historical data, which dates back to the 19th century. Unknown buildings and structures were found at the surveyed site (Figs. 2, 3). It is possible that the site can be dated to an earlier period based on a discovered 17th-century coin.

2 pav. Pastato liekanos iš R. D. Jazbutytės nuotr.
Fig. 2. The remains of a building as seen from the E.

3 pav. Plytų mūro konstrukcija iš P. D. Jazbutytės nuotr.
Fig. 3. A brick structure as seen from the S.